KLUB FILATELISTŮ
Alfonse Muchy

ZPRAVODAJ

Redakce: J.Punčochář
Náklad: 120 ks

(p.č. 42)
Číslo 3/2003 – říjen

Vydává Klub filatelistů Alfonse Muchy v Brně, Orlí 30, *602 00 Brno, Tel.: 542 151 913*
E-mail: **jpuncochar@fides.cz;** ***internet:*** **http://home.tiscali.cz/filabrno/kfam/**
Po: *14 00-17 00 hod. čl. kolování;* ***Út:*** *14 00-16 00 hod čl. kolování, 16 00-18 00 hod KMF*
St: *10.00-15.00 hod sekretariát;* ***Čt:*** *14 00-17 00 hod čl. kolování;* ***Pá:*** *14 00-17.00 hod čl. kolování*

Obsah:

1) Filatelistické akce v Brně
2) Členské příspěvky členů KF A. Muchy
3) Výstavní činnost
4) Památník Alfonse Muchy v Ivančicích
5) Evropská výstava poštovních známek Brno 2005
6) Evropskí setkání mladých filatelistů Svitavy 2003
7) Připravované domácí výstavy
8) Poštovní tarify po 1. listopadu 2003
9) Stanovisko ke stanovisku aneb co vy na to, sběratelé přítisků ?
10) Z Poštovního kurýru
11) Budování jednorámových exponátů

Podzimní plískanice ohlásily konec léta a řada z nás obrátila svou pozornost od výletů a prací na zahrádkách směrem ke známkám a filatelistickým sbírkám. Podzimní nabídka filatelistických akcí je pestrá a hustá. Klubový život bude stále více ovlivňován blížící se Evropskou výstavou poštovních známek Brno 2005, jejíž hybnou sílou jsou především členové našeho klubu. V bližším horizontu je pro klub důležitá lednová valná hromada na níž proběhne volba nového výboru.

Valná hromada spojená s volbou nového výboru se bude konat v úterý 27. ledna 2004 od 16,00hod v Klubu MK, Vlhká 21

Neprodejné Kopírování a další šíření povoleno

1) Filatelistické akce v Brně – 2003

Celostátní výměnné burzy:		
18.října	*MK, Vlhká 21 od 8,00 hod*	ORBIS PICTUS všechny sběr. obory
18.října	*Besední d.Vyškov* *8,00 - 12,00hod*	MKS a KF 06-7
8. listopadu	*MK, Vlhká 21 od 7,30 hod*	filatelie Baru
15. listopadu	*MK, Vlhká 21 od 7,30 hod*	ORBIS PICTUS všechny sběr. obory
29. listopadu	***Klub MK, Vlhká 21, 7,00 – 12.00 hod***	**KF A. Muchy**
6. prosince	*MK, Vlhká 21 od 8,00 hod*	filatelie Baru
20. prosince	*MK, Vlhká 21 od 7,30 hod*	ORBIS PICTUS všechny sběr. obory
Klubové výměnné schůzky:		
Každou neděli (**mimo svátky a prázdniny**)	Klub MK, Vlhká 21 7,00 - 11.00 hod.	KF A. Muchy

Klubové aukce:

- ***Každou poslední neděli v měsíci*** *(mimo svátky) - klubová aukce KF A. Muchy při nedělní výměnn schůzce, začátek v 9,30 hod.* Prohl. materiálu před aukcí. MK Klub Vlhká 21 od 7,30 hod. Příjem materiálu v klubovně ve středu před aukcí od 10 00 hod. **V r. 2003 to bude ještě: 26.10, 30.11. a 21.12.**

Členské kolování:

- Každé pondělí, úterý, čtvrtek a pátek od 14 do 17 hod. v klubovně na Orlí 30.

Návštěva pracoviště hybridní pošty

- v kapitole 10 tohoto Zpravodaje je krátká zmínka o brněnském pracovišti hybridní pošty. V rámci našeho kluby je dojednávána exkurze na toto pracoviště. Zájemci o o účast na této exkurzy se mohou hlásit u přesedy klubu mgr. Schiebla v průběhu listopadu.

2) Členské příspěvky na rok 2004

Základní povinností laždého člena je včas zaplatit členské příspěvky. Jak jsme uvedli již v minulém čísle Zpravodaje, byly příspěvky na rok 2004 stanoveny takto:

- Členové o 60 let včetně (tj. včetně ročníku 1944) budou platit 250,- Kč (150,- Kč svazu a 100,- Kč klubu).
- Členové od 61 let (ročník 1943 a starší) budou platit 200,-Kč (150,- Kč svazu a 50,- Kč klubu).

Podle stanov je třeba příspěvek na rok 2004 zaplatit do konce roku 2003. Žádáme proto všechny členy, aby včas splnili svou základní členskou povinnost.

3) Výstavní činnost

1.4. - 31.10.2003 "Krásy živé a neživé přírody" - ze sbírky J.Sobotky. Zámek v Moravském Krumlovu (Slovanská epopej).

Klubové výstavky: vždy poslední neděli v měsíci spolu s klubovou aukcí. Zájemci o vystavení se mohou přihlásit u p. Zámečníčka nebo u předsedy klubu p. Schiebla.

Výstavky na výměnných schůzkách 2003:

26. října – Známky Belgického Konga (Kloubec)
30. listopadu – Předem znehodnocené známky (Dvořáček)
21. prosince – R- nálepky a cenné nálepky APOST (Okáč)

4) Památník Alfonse Muchy v Ivančicích

Dne 24. července 2003 – v den 143. výročí Mistrova narození – byl v Ivančicích slavnostně otevřen Památník Alfonse Muchy. Památník je umístěn v bývalé budově ivančické radnice, kde se Mucha v r. 1960 narodil. Otevření se zúčastnil vnuk A. Muchy John Mucha.
Mimo Muchovy tvorby, fotografií a dokumentů z jeho života, jsou v památníku též vystaveny Muchovy první československé známky a známky, které vznikly podle jeho plakátů a obrazů. Náš klub se rovněž účastnil na přípravě této expozice a od r. 1997 je kolektivním členem Společnosti Památníku A. Muchy v Ivančicích.

5) Připravujeme Evropskou výstavu poštovních známek Brno 2005

Čas neúprosně běží a Evropská výstava poštovních známek Brno 2005 se blíží víc a víc. Od října t.r. zahajují odbory výstavy již naplno svou práci. Filatelistický odbor má za sebou přípravu výstavních propozic a Bulletin č. 2, ve kterém budou propozice a další informace o výstavě rozesílány národním filatelistickým svazům, národním komisařům a vystavovatelům. Postupně začínají pracovat i ostatní odbory a připravovat instalaci exponátů, program a propagaci výstavy. V přípravách a pak zejména při vlastním průběhu výstavy budeme potřebovat desítky spolupracovníků, kteří zabezpečí přípravu a průběh výstavy. Obracíme se proto na všechny naše členy, aby se přihlásili ke spolupráci při přípravách výstavy.
Přihlásit se můžete u kteréhokoliv člena organizačního výboru nebo výboru klubu při výměnných schůzkách, v klubu nebo na sekretariátě výstavy, který se opět nachází v Kongresovém centru na výstavišti, ve stejných prostorách jako při minulé výstavě Brno 2000.

Budeme potřebovat pořadatele během výstavy. Před výstavou a po skončení montéry výstavního zařízení a exponátů a další spolupracovníky jednotlivých odborů. Na zařazení se vzájemně dohodneme.
Věříme, že se mezi námi najde dostatečný počet členů, kteří nám pomohou v Brně připravit důstojnou přehlídku filatelie.

Mgr. Valentin Schiebl,
předseda KF A. Muchy a org. výboru výstavy Brno 2005

Ještě k Brnu 2005

Jaroslav Punčochář

Evropská výstava poštovních známek Brno 2005 bude výstavou s nejvyšším statutem za dvanáct let existence České republiky. Navíc by se mělo jednat o největší výstavu u nás od světové výstavy Praga 1988. Oproti výstavě Brno 2000 se jedná o výstavu o dva stupně vyšší, protože Brno 2000 bylo výstavou celostátní (s mezinárodní účastí), dalším stupněm je výstava mezinárodní a nad nimi je výstava evropská. Evropská výstava je určena pro členské organizace FEPA (Federace evropských filatelistických asociací). Do září t.r. se přihlásilo své národní komisaře celkem 33 států. Snadno bychom mohli napsat států evropských. To by ale nebylo pravdou. Do FEPA byly přiřazeny i některé filatelistické svazy z „okolí“, které nemají možnost přihlásit se do kontinentální organizace. Proto se můžeme těšit např. na exponáty z Lybie, Izraele a Egypta. Pozváni jsou rovněž američtí sběratelé se vztahem k československé a české poštovní známce.

Statut Evropské výstavy ovšem také říká, že „pravidla hry“ se musí řídit regulemi FEPA. Jak už to u filatelistických výstav bývá, hlavním předpisem, který určuje „pravidla hry“ jsou výstavní propozice. Pro každou výstavu jsou šity na míru a k jejich návrhu se vyjadřuje řada orgánů. Náročnost odladění propozic pro Brno 2005 můžeme doložit číslem 17, což je označení poslední verze návrhu. Výstavní propozice jsou nejdůležitější částí Bulletinu č.2, který je v současné době v tisku. Tento bulletin je tak nejdůležitější předvýstavní tiskovinou.

K výstavě vydá Česká pošta s.p. řadu filatelistických materiálů. Dosud vyšly tři celinové dopisnice s vinařskými motivy, známka Tradice české známkové tvorby 2003 s kuponem k Brnu 2005 a naposled (15.10.2003) známka s portálem klášteru Porta coeli v Předklášteří. Letos by měla vyjít ještě jedna dopisnice (5. listopadu). V příštím roce to bude známka s chrámem Nanebevzetí P. Marie ze Starého Brna (18.2.2004), známka s Radegastem (26.5.2004) a dne 17.3.2004 vyjde známka s dílem Antonína Procházky Prométheus, které je v majetku Moravské galerie v Brně. Tradiční úprava 4 známek na tiskovém listu bude zachována a doplněna kuponem věnovaným výstavě. Mimo to vyjdou v r. 2004 i další příležitostné celinové dopisnice. Emisní plán na rok 2005 se teprve rodí a přesnější informace zatím nejsou k dispozici.

Pro všechny zájemce o případnou spolupráci uvádíme i členy našeho klubu v OV a adresu sekretariátu:

Předseda	**Mgr. Valentin Schiebl**
Místopředseda a vedoucí filatelistického odb.	**RNDr. Zdeněk Okáč**
Tajemník	**Jaromír Hvižď**
Vedoucí propagačního odboru	**Ing. Jaroslav Punčochář**
Vedoucí společenského odboru	**Petr Štika**
Vedoucí technického odboru	**Karel Kramář**
Vedoucí výstavního odboru	**Ing. Bohdan Zicha**
Vedoucí zahraničního odboru	**Ing. Vladimír Švehla**

Právní odbor	**JUDr.Pavel Matoušek**
Hospodářský odbor	**Josef Sobotka**
Členové	**Petr Baru**

Adresa: **Kongresové centrum Brno** (budova vedle vchodu na výstaviště)
Výstaviště 1
Brno – Pisárky

Řadu dalších informací je možno najít i na internetu na adrese: http://home.tiscali.cz/brno2005

6) Evropské setkání mladých filatelistů SVITAVY 2003

Dlouho připravovaná akce proběhla od čtvrtka 26.června do neděle 29.června. Přestože původně bylo plánováno více zahraničních delegací sjely se ve čtvrtek do Svitav jen delegace Ruska, Rakouska, Polska a Slovenska (pominu-li delegaci českou). Ani jejich stavy nebyly tak početné, jak bylo původně zamýšleno. Pátek patřil vlastivědné exkurzi. Po přijetí u primátora Svitav navštívila výprava jeskyně Moravského krasu a hrad Svojanov. Účastníci si poté prohlédli výstavu grafika Vlastimila Soboty (autora loga setkání), která se konala v místě dalšího jednání ES – v Domě Nadace J.Plívy. Podvečer si prohlédli město Svitavy a večer bylo na programu seznamování delegací a hudba.

Sobota byla ve znamení klání. Dopoledne se utkaly delegace jednotlivých národních svazů ve filatelistické soutěži a odpoledne spolu s účastníky finále FO v turnaji bowlingu. Po obědě před bowlingem proběhla ještě přednáška Ing. Víta Vaníčka. Tématem bylo zpracování poštovně historického exponátu. Přednášející na příkladu exponátu místního mládežníka Petra Třeštíka ukázal pravidla pro vybudování kvalitního exponátu této výstavní kategorie. Této části setkání se účastnili (jak bylo zmíněno výše) i pánové Ing. Ladislav Dvořáček a Knud Mohr spolu s předsedou SČF Ing.Lumírem Brendlem. Večer byl pro účastníky obou akcí společný – opékání selete s hudbou, kterou osobně na harmoniku zajistil tvůrce obou akcí, pan Stanislav Sýkora.

Nedělní dopoledne společně s účastníky finále FO proběhlo vlastně jen loučení. Byly vyhlašovány výsledky soutěže družstev ES a výsledky FO. Při tomto slavnostním okamžiku místní KMF, který letos oslavil 30 let své činnosti, vzpomenul a pozval také všechny minulé členy. Ti obdrželi, stejně jako i všichni účastníci grafický účastnický list. V průběhu dopoledne pak delegace postupně opouštěly Svitavy a vracely se všemi směry domů.

Bohužel musím na tomto místě vyjádřit i svoji lítost. Naše oblast dostala místo pro jednoho mládežníka v českém týmu ES. Snad z nedorozumění ohledně samostatné dopravy do Svitav, se určený mladý filatelista jednání nezúčastnil. Rodiče jej odmítli pustit na poslední chvíli samotného vlakem do Svitav. Dodatečně jsem se dozvěděl, že z důvodů nezajištění doprovodu ze strany organizátorů. Přičemž bylo známo, že nejméně dva členové OKM do Svitav v různých dnech jedou. Náhradníka jsme samozřejmě nebyli schopni zabezpečit. Což je škoda jak pro něho samotného, tak i bohužel pro naši oblastní komisi mládeže. Z toho vyplývá, že účast na těchto akcích budeme muset s rodiči pečlivěji dojednávat, aby nedocházelo k takovýmto situacím.

Není třeba vypočítávat, že jako i tradičně byly připraveny filatelistické vzpomínky. Česká pošta vydala oficiální dopisnici k Evropskému setkání mladých filatelistů a KMF oslavil svoji třicetiletou existenci spolu s olympiádou na další dopisnici postfily. Na poštovní přepážce byla používána příležitostná R-nálepka. Na závěr se musím zmínit, že zde byla v činnosti podruhé v ČR na veřejnosti přepážka České pošty s možností vytvoření si vlastní personalizované známky (kupónu).
(psáno po JM kurýr mládeže)

RNDr. Zdeněk Okáč
Předseda OKM

7) Připravované výstavy

Junior Slatiňany 2003, Regionální výstava pro mladé filatelisty, 15. - 17.11.2003
Společenský dům města Slatiňany, Taršova 287
Výstava s odděleními pro kvalifikované exponáty i exponáty bez kvalifikace.
Kontakt: Antonín Odvárka, Tyršova 694, 538 21 Slatiňany
Přihlášky nutno zaslat do 15.10.2003

Žďár nad Sázavou 2004, Celostátní výstava poštovních známek a výstava Premiéra, 21. - 23. května 2004
Dům kultury, Libušínská 183, pořádá KF 06-10 Žďár nad Sázavou, exponáty dospělých i mládeže
Kontakt: Ing. Jan Hrdina, Sadová 15, 591 01 Žďár nad Sázavou
Přihlášky nutno zaslat do 31.10.2003

Aerospace ´04 Vysoké Mýto, 5. - 10. října 2004
Klub filatelistů KF 05-11 Vysoké Mýto uspořádá regionální filatelistickou výstavu s mezinárodní účastí AEROSPACE ´04. Jak název výstavy napovídá, budou vystaveny exponáty s náměty letectví a kosmonautika. Součástí výstavy bude třída Premiéra a také nesoutěžní volná třída. Exponáty budou vystaveny v Regionálním muzeu v termínu 5.-10. října 2004. Předpokládaný rozsah je 130 výstavních ploch. Záštitu nad výstavou převzaly SČF, Česká námětová společnost - námětová sekce kosmos a společnost aerofilatelie a dále starosta města. Organizace soutěžní části výstavy a hodnocení vystavených soutěžních exponátů bude v souladu s platným výstavním řádem SČF.
Výstavní propozice jsou uvedeny na následující adrese:
http://sweb.cz/cz-filatelie/_Vystavy/2004%20EUROSPACE.htm
Organizační výbor výstavy uvítá případné náměty a nápady Vás, čtenářů Zpravodaje, možná spolupráce je zejména v oblasti zajištění financí na realizaci výstavy např. formou inzerce v katalogu výstavy.
Kontakt na organizační výbor - e-mail: technika@nopek.cz .
Písemně: Ing. Petr Fencl, Škrétova 34, 566 01 Vysoké Mýto.

SCOUTPHILEX 04 Praha, Regionální oborová tematická výstava se zahr. účastí, 15. - 17. října 2004
Praha 13 - bude upřesněno. Pořádá SČF-ČNS, sekce Skauting a další.

Brno 2005, Evropská výstava poštovních známek, 10. - 15. 5. 2005
Areál brněnského výstaviště, pořádá SČF a Česká pošta s.p.

Kontakt: členové výboru našeho klubu

EUREGIO EGRENSIS, Karlovy Vary 2006

8) Poštovní tarify po 1.listopadu 2003

Vzhledem k ukončení platnosti mincí 10 a 20hal. od 1.11.2003 se stanoví cena za obyčejné standardní psaní v nové výši 6,50 Kč. Až do odvolání nebude Česká pošta s.p. přihlížet k nedoplatku 0,10 Kč, který vznikne použitím poštovní známky v hodnotě 6,40Kč nebo jakékoliv kombinace známek. Totéž platí pro celiny s vytištěnou známkou 6,40Kč, případně vyplacených v této hodnotě kombinací vytištěné známky a známek nalepených. Od 22.10.2003 budou na poštách v prodeji známky v hodnotách 6,50Kč a 0,50 Kč a dopisnice se známkou 6,50Kč. Prodej poštovních známek v hodnotách, které nekoní na celé koruny nebo padesátihaléře bude ukončen 31.10.2003. Výjimku tvoří známky 40hal. a 60hal., které zůstávají v prodeji i nadále.

Zaokrouhlování:

- platby končící na 10 a 20 hal. se zaokrouhlují na celé koruny dolů
- platby končící na 30 a 40 hal. se zaokrouhlují na 50 hal. nahoru
- platby končící na 60 a 70 hal. se zaokrouhlují na 50 hal. dolů
- platby končící na 80 a 90 hal. se zaokrouhlují na celé koruny nahoru

Při více platbách se zaokrouhluje až výsledná cena.

9) Stanovisko ke stanovisku aneb co vy na to, sběratelé přítisků ?

(k diskusi o přítiscích na celinách – viz. minulé číslo zpravodaje)

V Informacích SČF - duben 2003 bylo zveřejněno Stanovisko vedení Společnosti sběratelů celin (dále SSC) k přítiskům na dopisnicích a toto stanovisko přetiskly i některé klubové zpravodaje, mj. Zpravodaj č. 2/03 třetího největšího klubu filatelistů v ČR, KF 06-22 Alfonse Muchy Brno. Už ani nepřekvapuje, že se k přítiskům opakovaně, rádoby „odborně“, avšak vesměs negativně vyjadřují nekompetentní orgány. Vedení SSC totiž již několikrát prohlásilo, že problematika přítisků na celinách do odborné náplně SSC **nepatří**. Tímto zdůvodnilo mj. zamítnutí mé iniciativy založit v rámci SSC sekci sběratelů přítisků i odmítnutí převzít garanci nad Katalogem privátních přítisků, který v roce 1997 vydala firma Filatelie TROJAN; v obou případech mi bylo doporučeno, abych se místo sbírání a katalogizace přítisků věnoval jiné „serioznější“ celinářsko-badatelské činnosti. Přítiskům na celinách se věnuji 40 let. Sbírám je (jakož i cca tisíc sběratelů v ČR) proto, že vydávají svědectví o době ve které vznikly, že mě jejich sbírání baví a uspokojuje daleko více než zkoumání tiskových, výrobních i nahodilých vad na oficiálních celinách a sestavování výstavních exponátů. A ptáte se, jak jsem došel k onomu počtu tisíc sběratelů přítisků? Inu prostě; přítisky o nákladu právě 1000 ks uspokojí poptávku na trhu, při nižším nákladu se už na všechny nedostane, což často vede k tržnímu nárůstu ceny a naopak při vyšším nákladu musí být námět přítisku natolik atraktivní, aby dopisnice s přítiskem zaujala i ty, kteří je generálně nesbírají.

Jistě, že každý má právo vyjádřit svůj názor, ale toto vyjádření by nemělo být netolerantní k jiným názorům na stejnou věc a nabývat tak charakter „neomylného“

mentorování, čím by se měli či neměli sběratelé zabývat, za co by měli či neměli utrácet své peníze a imperativně prohlašovat, co je možné tolerovat či co je „nežádoucí“. Pánové ve vedení SSC, každý sběratel má vlastní rozum, aby se rozhodl, co chce pro své potěšení i uspokojení sbírat a za co je ochoten utrácet své peníze; vás se to netýká a proto vám to také může být naprosto lhostejné. Přítisky na celinách se objevují od samého počátku vydávání celin, tedy už přes 100 let, přes 100 let se těší zájmu sběratelů a přes 100 let jsou předmětem kritiky ponejvíce právě ze strany těch, kteří přítisky nesbírají a odborně se jimi nezabývají.

Nyní k vlastnímu textu „Stanoviska ...“:

- Vedení SSC rozlišuje přítisky s poněkud zastaralou a dnes mezi sběrateli přítisků nepoužívanou terminologií. Ani názvy institucí nejsou správné. Oficiální celiny již nevydává Ministerstvo dopravy a spojů, nýbrž Ministerstvo informatiky a plný název Postfily není Česká pošta s.p. - dodavatelský závod Postfila, nýbrž Česká pošta s.p. - odštěpný závod Dodavatelské a obchodní služby Postfila (ve zkratce Č.P.s.p. - OZ DOS Postfila).
- Oficiální „Poštovní vydání“ přítisků, uváděné ve Stanovisku v 1. skupině, prakticky neexistuje; pokud by byl takový přítisk vydán, pak by byl katalogizován nikoli jako přítisk, nýbrž jako oficiálně vydaná příležitostná celina.
- Termín „poloúřední“ vydání ve 2. skupině (rozumějme sběratelskou kategorii „A“) dost nešťastně zavedl významný celinářský expert Jiří Nekvasil (viz článek „Pozor na celinářské názvosloví“, Filatelie č. 5/1975), avšak nikoli ve významu dnešní kategorie „A“ (Postfila PF), nýbrž kategorie „B“ (Postfila PP), kterou vedení SSC ve svém třídění vzpomíná až ve 3. skupině „Soukromé vydání“. Termín „poloúřední“ je jazykový nesmysl, neboť - buď je něco vydáno úředně a nebo to „něco“ úředně vydáno není; nic však nemůže být vydáno „poloúředně“.
- Další významný celinářský expert JUDr. Vratislav Palkoska usiloval o výrazné odlišení privátních přítisků poštovní provenience (ve stanovisku SSC označené 3. skupina) od soukromé (nepoštovní) produkce (ve stanovisku SSC označené jako 4. skupina), aby tak byl, jak sám napsal, „oddělen koukol od pšenice“ (viz článek „Není celina jako celina“, Merkur Revue č. 3/99), což se mu po dvouletém úsilí podařilo u České pošty prosadit; od roku 1998 Postfila začala dopisnice s přítisky označovat svým logem (nejprve shodně kategorie „A“ i „B“ a později přítisky na privátní zakázku odlišila ještě písmeny ***PP***, tj. ***P***rivátní ***P***řítisk). Bohužel, počínaje rokem 2001 bylo toto označování privátních přítisků, ke škodě sběratelů a naopak v prospěch vydavatelů-obchodníků i anonymních podnikavců, příkazem náměstka generálního ředitele České pošty pro provoz zrušeno a veškeré snahy o opětovné odlišení privátních přítisků z Postfily narážejí na rozhodné NE vedoucí oddělení filatelie generálního ředitelství Č.P.
- Ve zmíněné 3. skupině vedení SSC ostře odsoudilo přítisky vydávané na zakázku Poštovního muzea. V té souvislosti si dovolím ocitovat dalšího filatelistického experta, pana Dr. Františka Crhu, který o přítisku PM (Walter Loosli) napsal, že je to „hodnotný filatelistický materiál, který patří do našich sbírek“ (Filatelie č. 4/95). Později se sice Dr. Crha vyjádřil, že (cituji z osobního dopisu) „s přítisky jsou stále problémy“ a já v odpověď podotýkám, jak pro koho, rozhodně to nejsou problémy sběratelů přítisků.
- Neujasněnost názorů některých filatelistických odborníků na přítisky lze vyvodit např. z článku významného námětového specialisty Jiřího Horáka „Jak na tématickou filatelii“ (Filatelie č. 5/01), ve kterém se dočteme: „Je mi často líto těch, kteří z neznalosti draze na burzách nakupují různé privátní přítisky na celinách, které nejenže v exponátech nemohou uplatnit, ale dokonce ani ve sbírce z nich nebudou mít velkou radost, protože brzy ztratí svou pochybnou hodnotu...“ , aby v pokračování článku (Filatelie č. 6/01) sám sobě

odporoval: „Vše, co je na celinách a dalších poštovních formulářích natištěno, můžeme použít pro dokumentaci; patří sem i reklamy, zejména na materiálech z přelomu 19. a 20. století a z období mezi světovými válkami. Jsou to tedy materiály staré a tudíž i poměrně vzácné, dobře hodnocené“. Takže, chápu-li pana Horáka dobře, staré soukromé přítisky ANO, avšak ty novější NE! Cožpak ty dnešní za 50 nebo 100 let nebudou také staré a tudíž „poměrně vzácné a dobře hodnocené“?

- Poněkud zarážející na Stanovisku vedení SSC je skutečnost, že jeho poučování směřuje dolů, do řad sběratelů, ale nikoli nahoru, k výkonnému výboru SČF. Vždyť VV SČF ke každé valné hromadě SČF nechává vyhotovit privátní přítisk v Postfile a když se rozprodá, nechá vyhotovit dotisk. Ve stejném čísle Informací SČF (duben 2003) je zmínka, že SČF 1× za 5 let připomíná Den čs. a nyní české známky „přítiskovou dopisnicí“ (tedy ve skutečnosti privátním přítiskem). SČF, resp. jeden z vrcholných funkcionářů SČF, stojí za vydáváním přítisků k akcím v Roudnici (Memorial Air Show) a nejvyšší představitel SČF se dokonce angažuje v propagaci privátního „céčka“ (přítisku vydaného soukromě mimo Postfilu) k výstavě Český a slovenský exil 20. století a označuje ho též „příležitosnou dopisnicí“. Když se řekne přítisk, je to špatné, avšak když se řekne „příležitostná dopisnice“ (i když se jedná o totéž), tak je to dobré? Je to zarážející, ale pochopitelné; vždyť poučovat „nadřízené“ přece se nesluší (a často i nevyplácí).

- Zajímavý je další názor ve „Stanovisku...“, totiž že filatelistickou hodnotu mají dopisnice s přítiskem pouze řádně poštovně použité pro službu odpovídající jejich nominální hodnotě. To mi připomenulo ranný věk filatelie, kdy se za „filatelistické“ považovalo sbírání pouze poštovně použitých známek. A přesto dnes ve sbírkách většiny filatelistů převažují známky nepoužité.

Co říci závěrem? Dopisnice vzniky za účelem předávání zpráv. Přítisk na dopisnici v podstatě není nic jiného, než zpráva - provozní, propagační nebo příležitostně-suvenýrová. Pro přítisky jsou příslušným ministerstvem vydávány speciální „přítiskové“ dopisnice, tedy přítisky mají své opodstatnění a „právo na život“. Pánové, kteří přítisky na dopisnicích, resp. obecně na celinách nesbíráte a ani se tímto sběratelským oborem odborně nezabýváte, nechte už konečně sběratele přítisků na pokoji, vyvarujte se vrchnostenského mentorování a tolerujte, že sbírat si může každý právě to, co se mu líbí a v čem nachází uspokojení. Prohlášení, jako „Ani v nejmenším se nechceme dotknout práva, aby si každý sbíral, co se mu zlíbí, na druhé straně však nechceme a nemůžeme nečinně přihlížet tomu, když si z filatelistů někdo bezostyšně dělá dojnou krávu, ne-li přímo pitomce.“ (citace z redakčního článku „Nad letošními katalogy ČR“, Filatelie č. 1/00) je přinejmenším pokrytecké, ne-li neslušné. Nyní mnoho sběratelů zaujaly privátní přítisky na kupónech známek a jistě mnozí najdou zálibu v jejich sbírání. Na výstavě Ostropa 2003 v Jihlavě se objevily neoficiální přítisky na kupónech vydané jak z iniciativy České pošty (obdoba přítiskové kategorie „A“), tak i na zakázku KF 06-40 (obdoba přítiskové kategorie „B“) a nelze vyloučit, že se v budoucnu objeví i přítisky na kupónech pořízené mimo Českou poštu (na čistých kupónech, pokud budou uvolněny do běžného prodeje jako na Slovensku a nebo třeba i přes současný text „kupón pro vás“). Jak budete, páni experti, tyto materiály posuzovat? Také budete obdobně jako vedení SSC doporučovat, aby se sběratelé místo utrácení peněz za známky s privátními přítisky na kupónech věnovali „něčemu užitečnějšímu“?

S veškerou úctou k vedení SSC, zakládající člen SSC

doc. Ing. Jaroslav Špaček, CSc.

10) Několik drobností z tisku

Hybridní pošta v Brně (Poštovní kurýr 9/2003)
Jako pro Brňáky pro nás může být zajímavá informace o tom, že v Brně otevřela Česká pošta druhé středisko Hybridní pošty. Na Brně 2000 nabízelo své služby ještě středisko první, které je v Českých Budějovicích. Ani brněnské středisko už není úplně nové; zahájilo provoz v lednu 2002.
Podstatou hybridní pošty je příjem vstupních dat v elektronické podobě, jejich transformace do papírové podoby (do podoby klasické poštovní zásilky) a následná distribuce.

O Poštovním muzeu ve Vyšším Brodě (Poštovní Kurýr 7-8/2003)
Obsáhlý článek dává tip na výlet. Pro nás je to už tip až na příští rok.. Pobočka Poštovního muzea va Vyšším Brodě byla otevřena v r. 1976 a brzy oslaví již 30. výročí.
Celá expozice je rozdělena do jednotlivých výstavních bloků, kterými jsou:

- Počátky poštovnictví v 16. a 17. stol.
- 18. století a pražská pošta
- Cestovní příručky a mapy
- Pošta v 19. století (železnice, Světová poštovní unie, první známky světa a u nás
- Telegraf
- Telefon
- Pošta v letech 1918 – 1939
- Pošta v letech 2. sv. války
- Historický poštovní úřad ze 40. let
- Československá pošta v letech šedesátých a sedmdesátých
- Známková tvorba
- Česká pošta

Poštovní muzeum ve Vyšším Brodě je veřejnosti otevřeno vždy od 1. dubna do 31. října. Mimo toto období je možno prohlídku objednat individuálně (nejlépe pro skupinu) na telefonním čísle 380 746 679.

11) Budování jednorámových exponátů

Walter Müller (převzato z Informací SČF 3/2003)

Z experimentálních soutěžních tříd, které propaguje FIP v rámci nových směrů filatelistického výstavnictví, ncjvíce zaujalý naše vystavovatele jednorámové exponáty. Poprvé byly veřejnosti představeny na výstavč PREMIÉRA PŘIBRAM 2002, úspěšně si vedly i na výstavě OSTROPA 2003 Jihlava. A právě na ní zazněla výtka vystavovatelů na adresu komise jurymanů SČF, že se příliš zabývá otázkami hodnocení jednorámových exponátů a zanedbává problematiku jejich tvorby. Následující řádky by měly alespoň částečně odstranit výše zmíněný nedostatek.

Pojetí jednorámových exponátů ve světě není zatím jednotné. Zatímco filatelistické svazy německy mluvících zemí umožňují pod heslem „Zúčastnit se je důležitější než zvítězit“ začínajícím vystavovatelům formou jednorámových exponátů prezentaci

zajímavých témat ze své sbírky, získat rady k cílenému budoáni exponátu a sesbírat první zkušenosti ve filatelistické soutěži, považují jiné filatelistické svazy jednorámové exponáty za ucelené výstavní předměty nově vzniklé soutěžní třídy. Názory druhé skupiay sdílí i Svaz českých filatetistů.

Podstatou jednorámového exponátu je rozvinutá prezentace úzkého subjektu vybrané fitatelistické oblasti, zpracovaného ve své úplnosti pouze na ploše 1 m^2 (tj. 16 Iistů). Zpracovávaný subjekt musí být jasně definován, přesně vymezen a musí mít snadno sledovaný záměr. Vybírá se z oblasti tradiční filatelie, poštovní historie, celin, aerofilatelie, astrofilatelie, tematické i fiskální filate1ie a maximafilie.

Soutěžní exponát se skláďá pouze z vhodného filatelistického materiálu. Za vhodný filatelistický materiál se považuje materiál, který byl oficiálními poštovními institucemi nebo jinými řádně pověřenými či zplnomocněnými orgány vydán k zabezpečení poštovní služby nebo jiného poštovního provozu, připravován k vydání nebo vznikl v průběhu přípravy k vydání, případně byl použitý jako výplatné na ceiistvosti. Nefilatelistický materiál není přioustný. Tím se jednorámový txponát výrazně odlišuje od axponátů otevřené třídy.

Jak již bylo zdůrazněno, základem jednorámového exponátu je jasný, pečlivě zpracovaný plán, ze kterého je patrný zárněr vystavovatele a jeho osobní filatelistický, případně tematický výzkum. Musi být rozveden tak, aby jeho struktura a členění byly zcela jasné a pochopitelné. Za účelný se považuje plán zpracovauý v podobě hesel, seřazených v logicky návazném sledu, podle potřeby sestavených do kapitol a podkapitol a očíslovaných desetinným tříděním, srovnatelnými např. s učebnicemi. Praxe prokázala, že systém tří čísel je postačující. Nepřesně či rozvláčně formulovaná heslá, jakož i nahraze plánu literárním popisem nebo všeobecným úvodem vždy negativně ovlivní výsledné hodnoccní exponátu. Za závadné se považují i obecné názvy kapitol (např. Různé spůsoby použití známky ..., Ostatni technologie aj.), neboť svědčí o nedostatečných odbornýoh znalostech vystavovatele.

Vhodným objektem jednorámových exponátů je zpracování např. jediné známkové, celinové či fiskální emise, jednoho poštovního spoje, kosmického letu, velmi úzkého tématu apod. Jde tedy o exponáty, jež nedávají jejich tvůrcům možnost rozvinout je na ploše pěti výstavních rámů. Exponáty, vybudované náhodným výběrem filatelistického materiálu z rozsáhlé sbírky, případně vzniklé výběrem jednoho rámu ze specializovaného či studijního vícerámového exponátu, nejsou jednorámovými exponáty v pravém slova smyslu a v budoucnu nezísjakí kvalifikaci pro výstavy vyšších kategorií.

Název exponátu musí co nejpřesněji vyjadřovat obsah vystaveného exponátu, vyjádřený jeho záměrem (plánem). Nejvhodnější název tvoří stručné heslovité vyjádření záměru exponátu (např. Bezpečné silnice, Kolky císařské emise 1875-77), tzv. sousloví, nebo jednoznačné či odborné termíny (Dechové nástroje vícehlasé, Koksárenství. K nevhodným titulům se řadí názvy všeobecné (např. Významní komponisté různých epoch dějin, Československo 1945-1992), nepřesně vyjadřující záměr exponátu (Ukázky z ...) a názvy, do nichž se promítá filatelistické doložení záměru exponátu (Chirurgové a filatelie, Básnici na polských celinách aj.).

Jednorámový exponát se zpracovává podle platných pravidel příslušné klasické výstavní třídy. Název exponátu a jeho záměr, společně s jménem vystavovatele, tvoří povinný obsah prvního ,z šestnácti vystavených listů. Na zbývajících patnácti listech vystavovatel prezentuje filatelistický materiál v souladu se zvoleným plánem. Vystavený materiál se doplňuje stručným a výstižným textem. U materiálu, jehož zařazení není

bezprostředné zřejmé, se může vyskytovat krátký vysvětlující text. Stejně postupuje vystavovatel, chce-li zdůraznit zvlášť významný objev.
Exponát se buduje na listech formátu A4, zpravidla bílých či světlých barevných odstínů, které neodpoutávají pozornost od vystaveného materiálu. Způsob upevňování materiálů a jeho rámováni si volí vystavovatel, vyžaduje se však, aby byl jednotně dodržen v celém exponátu. Obdobně postupuje při psaní titulů i textů. Listy by neměly být přeplněné materiálem ani příliš prázdné.
FIP doposud neschválila oborový řád a směrnici pro hodnocení jednorámových exponátů. Na výstavách pořádaných SČF proto hodnotí jury jednorámové exponfity podle nizozemského modelu, aplikovaného na výstavě AMPHILEX 2002, které je založeno na čtyřiceti bodové stupnici a udělování drahokamů místo výstavních medailí. Podle počtu přidělených bodů získávají jednorámové exponáty diamant (34 - 40 bodů), rubín (27 - 33 bodů), smaragd (20 - 26 bodů) nebo diplom (do 19 bodů). Nejlepší exponáty mohou získat věcné ceny i blahopřání jury.

Nizozemský model hodnotí jednorámové exponáty (tematické i netematické) shodně podle pěti základních kritérií:
titul, plán - rozsah a rozvoj tématu - znalosti a výzkum - obstarávání a vzácnost - úprava. V prvním kritériu sleduje zřetelnost názvu, přesné vymezeni plánu exponátu a jejich vzájemnou vazbu. Druhé kritérium posuzuje přesné dodržení zveřejněného plánu exponátu, originalitu zvoleného subjektu, vhodnost a správnost zpracovaní vystaveného materiálu a stupeň obtížnosti ve vztahu na přidělenou plochu. Prokázání filatelistických (případné tematických) znalostí, osobní studium, filatelistický výzkum a stav i vzácnost vystaveného materiálu se hodnoti podle platných srněrnic pro hodnocení exponátů příslušné soutěžní výstavní třídy. Kritérium úpravy přihlíži ke všem hlediskům estetického pojetí exponátu, včetně působivého vzhledu a přehlednosti zpracování.

Teorie tvorby a hodnocení jednorámových exponátu se budou - stejně jako ostatní obory lidské činnosti - dále rozvíjet. Zkušenosti z uplynulých výstav prokázaly, že jednorámové exponáty již mají své oprávněné místo ve filatelistickém výstavnictví. Těch, kteří v něm hledali únikovou cestu v tvorbě exponátů podle zásady za méně práce a znalosti co nejvyšší ohodnocení, výrazně ubývá. Snad i těch několik řádků přispěje ke vzniku nových a ke zkvalitnění stávajících jednorámových exponátů.

Valná hromada spojená s volbou nového výboru
se bude konat v úterý 27. ledna 2004 od 16,00hod v Klubu MK, Vlhká 21